

ПРОФСПІЛКИ ТА ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ

Постановка проблеми. Актуальність дослідження політичної активності профспілок обґрунтовується втратою ефективності політичними партіями як інститутами представництва соціальних інтересів, відривом елітарних верств від мас та зниженням політичної активності населення.

Метою моєї роботи є дослідження проблем взаємодії двох політичних інститутів та шляхи їх розв'язання.

Для розкриття даної мети ми ставимо наступні **завдання**:

- Визначити проблеми взаємодії профспілок із політичними партіями.
- Проаналізувати основні напрями діяльності профспілкових об'єднань.

Об'єктом дослідження є система політичних відносин між партіями та профспілками.

Предметом дослідження є сучасні профспілкові об'єднання України.

Сучасний розвиток політичної науки характеризується пошуком нових підходів та нових предметних сфер, розробка яких має забезпечити комплексне відображення мінливого політичного світу. Одним з провідних напрямів подібного розвитку слід вважати удосконалення поняття політичної системи. Адже важливою її складовою частиною є існуюча в країні система політичних партій та організацій. Для сучасних конституцій демократичних країн найбільш характерною рисою тут є визнання принципу політичного плюралізму, що знаходить своє вираження, зокрема, у багатопартійності політичної системи, в протилежність однопартійності, властивої частіше всього тоталітарної політичної системи. Дієвим засобом розкриття нової сутності політичної системи є дослідження значення та ролі нетрадиційних політичних інститутів та явищ, що перебувають на межі власне політики та її соціального оточення. Важливою складовою частиною політичної системи є існуюча в країні система політичних партій та організацій. Для сучасних конституцій демократичних країн найбільш характерною рисою тут є визнання принципу політичного плюралізму, що знаходить своє вираження, зокрема, у багатопартійності політичної системи, в протилежність однопартійності, властивої частіше всього тоталітарної політичної системи.

Професійна спілка (профспілка) – добровільна неприбуткова громадська організація, що об'єднує громадян, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної (трудової) діяльності (навчання). Профспілки утворюються без попереднього дозволу на основі вільного вибору їх членів. Політична партія – це зареєстроване згідно з законом добровільне об'єднання громадян – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах [1, 110].

Співпраця профспілок із політичними партіями має багато точок дотику. Профспілки можуть створювати власні політичні партії, бути їхніми колективними членами та фінансувати їх із власних політичних фондів, як це робиться у Великій Британії. Це не потребує від них цілковитої схожості у програмах і політичній залежності від партій. Вони мають свою програму, а партії під час виборів лише вносять до своєї передвиборної платформи окремі вимоги профспілкового руху. Профспілки підтримують депутатів, обраних за списками цих партій, проводять брифінги для всіх бажаючих членів парламенту, де висловлюють свою позицію щодо соціально-економічних питань, організують публікації, виступи тощо. Після приходу до влади власних партій профспілки можуть висунути в уряд своїх представників.

Співвідношення самостійності політичної суб'єктності профспілок та політичних сил є важливою проблемою розвитку сучасних партійних систем. Ця залежність детермінується і рівнем розвитку партій та профспілок окремо, і особливостями національних політичних систем. Партії переважно шукають найефективніший спосіб впливу на свідомість виборців та громадян як соціальної бази. Ініціатива тут може належати і профспілкам, і політичним силам. Чим розвиненішими та впливовішими є об'єднання працівників, тим самостійніші вони під час вибору політичного партнера. Зменшення самостійності у виборі профспілок пов'язане насамперед із зовнішніми стосовно партійних систем політичними чинниками: нормативним регулюванням державою політичної діяльності громадських організацій, режимними характеристиками політичної системи, а також специфікою політичної активності мас. Ситуація, за якої профспілки цілковито втрачають можливість діяти як політичні суб'єкти й змушені чітко виконувати накази партійного керівництва, є можливою в

умовах тоталітаризму. На думку В. Цвиха, «взаємини профспілок і партій принципово відрізняються в суспільствах різного типу. У тоталітарному суспільстві профспілки, якщо й існують, то зводяться до ролі «прив'язних ременів», що передають рух від партії до «маси», пов'язують правлячу, авангардну пролетарську партію з широкими масами трудящих. Звідси відносини між партією та профспілкою є відносинами субординації, тобто підпорядкування і залежності» [4, 214].

Слід зазначити, що специфіка політичного статусу сучасних профспілок пов'язана з критичною масою викликів розвитку сучасного суспільства, які ускладнюють функціонування та висувають на перший план питання щодо самого існування профорганізацій. Оскільки політико-комунікаційна сфера детермінована розвитком найновіших інформаційних технологій і медіа-систем, профспілки для досягнення результату політичної діяльності мають обрати та цілеспрямовано втілювати стратегію «роботи з громадськістю».

Висновки. Профспілкові об'єднання сучасної України переживають процес болісної трансформації від пострадянських до національних. Основними напрямками комплексних змін є такі: перетворення з державно та адміністративно орієнтованих на самостійні, зміна кадрового складу керівних органів профоб'єднань, часткова переорієнтація з галузевого принципу спілкового будівництва на професійний, диверсифікація фінансової бази шляхом доповнення членських внесків послугами у сфері туризму, оренди та реалізації майна.

Література

1. Грибанов В. В. Профсоюзы и политика / В. В. Грибанов. – СПб.: Изд-во РГПУ, 2001. – 253 с. Цесарський Ф. А. Захисна функція профспілок, форми її реалізації: Автореф. дис. канд. юрид. наук. 12.00.05. – Х. : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2004. – 21 с.
2. Цвих В. Ф. Профспілки у громадянському суспільстві: теорія, методологія, практика. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2002. – 376 с.
3. Чемишит О. О. Оптимізація демократичного розвитку політичних систем у контексті співвідношення державної влади та політичної участі. – Севастополь, 2004. – 458 с.
4. Гурик М. І., Гончарук Т. В., Шумка М. Л. Філософські проблеми державного управління. Навч. посібник. Тернопіль. – Економічна думка, 2010. – 126 с.
5. Гурик М. І., Демократія участі як ефективна модель функціонування державної влади в Україні. Збірник матеріалів науково-практичного семінару «удосконалення функціональної діяльності державної служби як складової інституційного забезпечення структурних трансформацій в суспільстві». – Тернопіль, 18-19 листопада 2010р. – С.122-124.
6. Шумка М. Морально-етичні виміри діяльності державного управління / Михайлина Шумка // Україна і світ у третьому тисячолітті: політичні, економічні, правові та культурні виміри: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Одеса: Південноукраїнський педагогічний університет ім. К.Д.Ушинського. – 2015. – Ч.11. – 180с. – С. 172-175.
- 7.